

در باب تشکیل نهضت آزادی

۲۹ مهر ۱۴۰۱ ساعت ۱۹:۳۲

دلایل تشکیل نهضت آزادی ایران را بایستی در حوادث تاریخی پیش از آن مانند وجود فدائیان اسلام، حضور آیت‌الله کاشانی و شکست مصدق جستجو نمود

شکل‌گیری هر نهضت، جنبش و یا تشکل سیاسی را باید در متن حوادث آن دوره و حتی پیش از آن بررسی کرد. بر این اساس، شکل‌گیری نهضت ملی نیز متأثر از حوادثی بود که پیش از آن به وقوع پیوسته بود. برخی از این حوادث عبارت است از:

«همزمان با تغییرات سیاسی اجتماعی که در سال ۱۳۴۰ش در ایران در حال پدید آمدن بود، نهضت آزادی در ۲۵ اردیبهشت ۱۳۴۰ اعلام موجودیت کرد. اما دلایل تشکیل نهضت آزادی ایران را بایستی در حوادث تاریخی پیش از آن جستجو نمود: علت اینکه نهضت آزادی از دل جبهه ملی متولد می‌شود، چند دلیل دارد: یکی وجود فدائیان اسلام است، زیرا وجود فدائیان اسلام در دهه ۳۰ موجب شد که گرایش مردم به اسلام و تشکل‌های اسلامی بیشتر بشود، ضمن اینکه اینها با ارائه طرح حکومت اسلامی شان، سبب شدند اصلاً نقش دین را پررنگ کنند و مسیر را برای مصدق و ملی شدن نفت تسهیل کنند. عامل دوم حضور آیت‌الله کاشانی بود. حضور آیت‌الله کاشانی سبب شد که با پشتوانه مرجعیت و با فتوای یک رهبر دینی بازار در ۳۰ تیر بسته شد و مردم به میدان بهارستان آمدند. این نشان داد که روحانیت خیلی قدرت دارد و می‌تواند دولت قوام السلطنه را ببرد. نکته سوم: شکست مصدق بود! و نشان داد مصدق خیلی هنر کند، مبارزه سیاسی می‌کند، لذا آنجایی که به او فشار آمد یا شاه گفت فلان! قهر کرد یا مثلاً پارلمان را تعطیل کرد یا کنار کشید. چهارم اینکه مردم مسلمان بودند.»

منبع: علیرضا اسلامی گیلانی، تاریخ شفاهی زندگی و مبارزات شهید محمدصادق اسلامی (شهید مکتب روح‌الله)، تهران، موسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۴، ص ۴۷

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48962/باب-نهضت-تشکیلی-باب-48962>